

Syntetiska cannabinoider

Vad är det?

Syntetiska cannabinoider är av människan framställda substanser som används som designerdroger. Verkningarna skiljer sig i någon mån från effekten av cannabisprodukter. Många syntetiska cannabinoider har ursprungligen utvecklats inom ramen för medicinsk forskning. Med deras hjälp har man till exempel försökt utreda hur kroppens cannabinoidsystem fungerar eller kartlägga möjligheterna att hitta läkemedel som aktiverar cannabinoidreceptorer.

På narkotikamarknaden påträffas syntetiska cannabinoider i pulverform, blandat i växtmaterial (sk. [Spice-preparat](#)), som hascheffterliknande massa och som e-cigarettvätska. De används i allmänhet genom rökning, mindre ofta oralt. I Europa har fler än hundra olika syntetiska cannabinoider redan påträffats. Större delen av beslagen gäller i alla fall de allra populäraste cannabinoiderna. Vid sidan av syntetiska stimulantia utgör dessa den största gruppen av nya psykoaktiva substanser. ^{[1] [2] [3]}

Enligt en finländsk undersökning har de syntetiska cannabinoiderna som regel varit mycket rena. I preparat av spice-typ har däremot två olika syntetiska cannabinoider observerats. En del har också varit uppblandade med ett syntetiskt psykedelikum. Den starkaste blandningen har varit upp till fem gånger så stark som den svagaste. ^[4] Eftersom situationen hela tiden förändras kan resultaten ändå ses som en i bästa fall riktgivande översikt av varierande kvalitet. ^[4]

Legal status: Före 2017 har i Finland sju syntetiska cannabinoider klassats som narkotika: JWH-018, JWH-073, JWH-081, AM-2201, MAM-2201, AB-CHMINACA och MDMB-CHMICA. ^[5] Totalt syntetiska cannabinoider har klassats som psykoaktiva substanser som är förbjudna för konsumentmarknaden. ^[6] Sådana substanser är det inte förbjudet att inneha och använda, men till exempel tillverkning och försäljning är olagligt. ^[7]

Utbredning: Användningen av syntetiska cannabinoider förefaller vara ringa i Finland. ^[8]

Hur verkar det?

Syntetiska cannabinoider aktiverar samma cannabinoidreceptorer som tetrahydrocannabinol (THC), cannabisprodukternas viktigaste verksamma substans. Ruset och skadeverkningarna är ändå oftast betydligt kraftigare än traditionella cannabisprodukter ger. Många cannabinoider innehåller aktiva metaboliter (ämnesomsättningsprodukter) med betydelse för den totala effekten. Liksom THC är de flesta syntetiska cannabinoiderna fettlösliga. De avgår ur kroppen långsammare än vattenlösliga substanser gör. ^[10] Vid rökning ger sig verkningarna snabbt till känna och varar typiskt i några timmar. Vid oral användning börjar verkningarna långsammare och varar längre.

Positivt upplevda verkningar: I syntetiska cannabinoider söker man verkningar av samma typ som i cannabisprodukter. Uppiggning, avslappning, upplevelser av välbefinnande, starkare fantasier och ändrade eller framhävda sinnesupplevelser är positivt upplevda verkningar.

Negativt upplevda verkningar: Bland icke-önskade skadeverningar kan ingå illamående, andnöd, hjärt- och cirkulationsrubbingar, bröstsmärta samt muskelryckningar och spasmer. Syntetiska cannabinoider kan under pågående rus också orsaka oro, förvirring, paranoia, panikattack eller psykos. Tankeförmågan försvagas vanligen. Också förlamad andning och medvetlöshet kan förekomma. ^{[9] [11]}

Huvudsakliga risker?

Akuta risker: Användning av syntetiska cannabinoider har orsakat talrika fall av förgiftning, till och med död. ^[3]

Doseringen av syntetiska cannabinoider är svår eftersom en dos av rena, cannabinoider i pulverform kan utgöra mindre än ett milligram. ^[15] Olika cannabinoider har också olika styrka och dosstorlek. Brukaren har typiskt ingen möjlighet att kontrollera att cannabinoiden är vad den utger sig för att vara. ^[10]

Överdoserering kan vara livsfarligt och det är därför bäst att ta kontakt med akutvården vid allvarliga

förgiftningssymptom. En medvetlös person ska läggas på sidan och man ska ringa 112 utan dröjsmål.

Forskning har gett vid handen att användningen av syntetiska cannabinoider har samband med starkare psykiska symptom än användningen av andra cannabisprodukter. [12]

Risker med blandbruk: Intag av förlamande substanser i kombination med syntetiska cannabinoider kan leda till sänkt medvetandenivå och ökad olycksrisk.

Risker med riklig användning: Inga forskningsrön finns om långtidseffekt på människor. Djurförsök har visat att långtidsutsättning som ung kan leda till utvecklingsstörning som vuxen. [9]

Riskerna på både kort och lång sikt är större för barn, ungdomar och unga vuxna vars centrala nervsystem fortfarande utvecklas. Också problem med mentalhälsa eller fysiska sjukdomar och handikapp hos en själv eller nära anhöriga kan innebära förhöjd risk.

Beroende: Det existerar inte tillförlitliga forskningsrön om beroende som framkallats av och tolerans som utvecklats för syntetiska cannabinoider. I enstaka fall har man i alla fall observerat att långvarig användning när den upphör ger abstinenssymptom av samma typ som när kontinuerlig cannabisanvändning upphör. Abstinenssymptomen är i allmänhet bl.a. sömnstörningar, ångest, illamående, muskelryckningar, kramper, kalla rysningar och begär efter substansen. [9]

Användning under graviditeten: Det finns inga forskningsrön om hur skadliga syntetiska cannabinoider är för människofoster. I brist på kunskap kan risk för fosterskador alltså inte uteslutas. [9]

Hur kan riskerna minimeras?

Verkningarna av rusmedel är mycket individuella. Alla beslut om att prova på och använda rusmedel ska fattas i medvetande om att man själv kan reagera på ett visst ämne och en viss dos mycket annorlunda än andra människor. I händelse av negativ reaktion är det bra om en nykter person kan övervaka situationen och vid behov ingripa.

På mottagligheten för psykos inverkar den s.k. **stress-sårbarhetsmodellen**, enligt vilken individens ärftliga mottaglighet och stressframkallande omständigheter har betydelse för att en psykos utlöses. [13] Försök ska man avhålla sig från i synnerhet om det bland de närmaste anhöriga finns personer som insjuknat i psykisk ohälsa. Användning ska undvikas i betungande livssituationer och det är viktigt att beakta att också kontinuerlig användning höjer stressnivån i kroppen.

Användning på prov och nybörjaranvändning ska undvikas i synnerhet vid unga år eftersom centrala nervsystemet då är mera sårbart för långsiktiga förändringar. Då utvecklas också tolerans lättare och den vägen växer risken för beroende. Pannloben är den del av hjärnan som utvecklas sist. Det kan dröja till trettionde levnadsåret innan pannlobens främre delar har mognat. Dessa områden ansvarar bland annat för överväganden och slutledningar om handlingar och deras följder. [14]

link

Källor ►

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/snabbinfo/syntetiska-cannabinoider>